

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Ráthonyi László

A NÉP KERTJE: A VÁROSLIGET

Forrás:

Esti Ps.

1952. 71. 4.

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tá:

712.21

He:

Városliget

Idő:

"1952"

Személy:

Helyszám:

Mikor Pest város még csak kis helység volt a Duna partján s mai elnevezésekkel a Szabadsajtó-út, Petőfi Sándor-utca, Régiposta-utca, Petőfi-tér és a Március 15-tér határolta, a Városliget szinte elérhetetlen messziségben terült el tőle, belefulladva a Rákos homokjába és mocsaraiba. Nehéz lett volna ekkor, a múlt század első-második évtizedében világvárosi jövőt jósolni a fiatal Pestnek. Ezért hatott bizonyára merész gondolatnak a francia származású *Nebbien* Henrik terve, hogy a Ligetből „Népkertet” varázsoljanak.

A tervezett park megvalósításának fő feltétele az volt, hogy a magyar főurak és a pesti polgárok adják össze a hozzá szükséges 692.000 forintot. Nem gyűlt össze, csak 39.000, ez is jórészt papíron.

A merész kertész, valamikor népkertnek álmolta és a budapesti nép azzá is avatta. A Városliget mindig elsősorban a pesti proletárok kertje volt, sétányával, játszótéréivel, elválaszthatatlan a munkásmozgalom emlékeitől.

A gyarmati bér- és munkaviszonyok között színlődő munkásság első nagyobbarányú sztrájkja 1880-ban folyt le. A 25 tagú sztrájkbizottság a sztrájkolókat nagy menetben vezette a Városligetbe, ahol felüttették a sztrájktyánját. A munkások menetét mindenütt nagy tömeg nézte. A Ligetben egyesek buzdító verseket szavaltak el, hogy fokozzák a munkabeszüntetéssel tüntetők önbizalmát. Majd felhangzott a közös ének: a „Szózat”-ot dalolták. Egyszerre vad esőrtetés csapott az énekbe: a főkapitány 40 lovasrendőrt vezényelt ki, hogy szétszórja a tüntetőket. A munkások sora azonban nem bomlott szét, másnap újabb üzemek dolgozói csatlakoztak a sztrájkolókhöz. A lakosság rokonszenve adakozásokban nyilvánult meg. *Sorra hordták ki a Ligetbe az élelmiszeres kosarakat a sztrájkolóknak*, pénzségélyvel is támogatta a nép a munkások harcát.

Ez a több héten át tartó sztrájk fette meg a Városligetet első ízben munkásmozgalmi felvonulótérrel. Ide vonzotta a tömegeket az első május elseje zászlós-virágos felvonulása is 1893-ban, hogy utána már minden május elsején a Városliget legyen a nemzetközi munkásszolidaritás ünnepének néptáncja.

Nagy megmozdulás színhelye volt a Városliget 1917-ben, mikor a budapesti munkások a győztes pétervári felke-

léssel kezdődő Októberi Forradalmat üdvözölték.

„A bolsevikok első szava ez: béke!” — írták azon a napon a budapesti újságok. A polgári lapok vezércikkeiből az urak félelme áradt. Mint a villámcsapás vágott bele a kizsákmányolók hadába, hogy győztek a bolsevikok!

A győzelem híre és Lenin követezése: békét! — egy táborba gyűjtötte a dolgozókat... Hatalmas áradatként indult meg a tömeg Kispestről, Erzsébetről, Rákosfalváról, Kőbányáról, Csepelről, Soroksárról és Dunaharasztról, be a körút felé, hogy tüntető gyűlést tartson a Városligetben. A házak ablakosorait, a járdát is belepte a nép. A tüntetők százezer főre növekedett serege elhőmpölygött a széles úttesten. Vörös és fehér kendők lobogtak a kezekben, a vörös zászlók mellett fehér zászlókat is vittek a felvonulók a béke jelképeként. „Eljen a béke!”... „Eljen az orosz forradalom!” — hangzott az ütemes kiáltás, majd forradalmi dalok zendültek fel. „Jogot és kenyeret adjatok!” — tört fel a szavalókórusok ajkáról.

A néparadat a Városliget-

ben az Iparcsarnok előtti téren és a sétányokon helyezkedett el. A kormány kivezényelte ugyan a rendőrséget, de az te-

hetetlen volt a tömeggel szemben. „Ebben a pillanatban kezünket nyújtjuk az orosz elvtársak felé és melegen megvárjuk az ő kezüket, mert visszaadták az emberiségnek a szocializmusba vetett hitét” — mondta a gyűlés szónoka. „A forradalmi erő porba döntötte a cárizmust... Ez a győzelem emeli magasra a béke gondolatát!”

S megszületett a magyar dolgozók határozata: „Béke és demokrácia, föld és szabadság — ez hevíti a magyarországi munkások lelkét is.” Mire ez a határozat elkészült, új tömegtűnt fel a Liget egyik útján. Pilis-vörösvár és Pilisszentiván bányászai voltak, akik hajnali felüttől jöttek gyalog, hogy hozták a bányászok üzenetét: „Eljen a forradalom!”

A Városliget a fő színtere az 1930 szeptember 1-i hatalmasarányú tüntetésnek, s a kommunisták-vezette munkásság számos más megmozdulásának. A felszabadulás óta pedig — az 1945-ös első szabad május elsejétől — a ragyogó népi és nemzetközi megnyilvánulások igazi ünnepi kertjévé vált a Liget. A nép kertje, amelynek csinostásáról is a nép gondoskodik már.

Ráthonyi László,

a FÖME dolgozója